

Ha egy egyenes kúpot az alappal nem párhuzamos síkkal úgy metszünk, hogy a metszet ellipszis és ha p és q a nagy tengely távolságai a kúp csúcsától, α a kúp oldalvonalai által bezárt szög; ha továbbá az ellipszis fél nagy tengelye a , a fél kis tengelye b , akkor

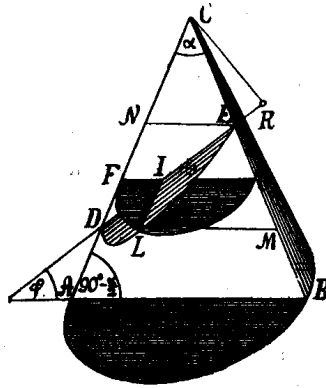
$$b = \sqrt{pq \cdot \sin \frac{\alpha}{2}},$$

az excentricitás

$$e = \frac{p - q}{2}$$

és a lemetszett darab köbtartalma:

$$k = \frac{\pi(pq)^{\frac{3}{2}} \sin^2 \frac{\alpha}{2} \cos \frac{\alpha}{2}}{3}.$$

Legyen ABC a kúp tengelymetszete,

$$AC = s; \quad AB = 2r, \quad DE = 2a.$$

Felezzük DE -t úgy, hogy $DI = IE$ és fektessünk I ponton át az alappal párhuzamos síkot, akkor ezen sík az ABC síkon merőlegesen áll; ennél fogva

$$IL \perp DE \text{ és } IL = b, \quad IL^2 = IG \cdot IF; \quad IG = \frac{DM}{2}, \quad IF = \frac{EN}{2},$$

továbbá

$$CD : DM = AC : AB \quad \text{vagy} \quad p : DM = s : 2r$$

miből

$$DM = \frac{2pr}{s} \quad \text{hasonlóképpen} \quad EN = \frac{2qr}{s},$$

továbbá

$$IL^2 = b^2 = IG \cdot IF = \frac{pqr^2}{s^2},$$

tehát

$$b = \frac{r}{s} \sqrt{pq}, \quad \text{de} \quad \frac{r}{s} = \sin \frac{\alpha}{2}$$

s így

$$b = \sqrt{pq} \cdot \sin \frac{\alpha}{2}.$$

Carnot tételét alkalmazva:

$$4a^2 = p^2 + q^2 - 2pq \cos \alpha = (p - q)^2 + 2pq(1 - \cos \alpha)$$

$$4a^2 = (p - q)^2 + 4pq \sin^2 \frac{\alpha}{2}$$

és

$$a^2 = \left(\frac{p - q}{2} \right)^2 + pq \sin^2 \alpha = \left(\frac{p - q}{2} \right)^2 + b^2,$$

ennél fogva

$$\sqrt{a^2 - b^2} = e = \frac{p - q}{2}.$$

Számítsuk ki az elvágott darab köbtartalmát:

$$k = \frac{ab\pi}{3} \cdot CR, \quad \text{de} \quad CR = p \sin CDE,$$

továbbá

$$q : 2a = \sin CDE : \sin \alpha,$$

miből

$$\sin CDE = \frac{q \sin \alpha}{2a},$$

ennélfogva:

$$CR = \frac{pq \sin \alpha}{2a},$$

tehát

$$k = \frac{ab\pi}{3} \cdot \frac{pq}{2a} \sin \alpha = \frac{bpq\pi \sin \alpha}{6},$$

s így b értékét helyettesítve:

$$k = \frac{pq\sqrt{pq}\pi}{6} \cdot \sin \alpha \sin \frac{\alpha}{2} = \frac{\pi \cdot (pq)^{\frac{3}{2}} \sin \frac{\alpha}{2} \cos \frac{\alpha}{2}}{3}.$$

Ezek után fektessünk D ponton át egy síkot, mely a kúpot úgy osztja, hogy a lemetszett kúp köbtartalma csonka kúpéhoz úgy aránylik, mint $m : n$.

Legyen K az egész kúp köbtartalma, k a lemetszett darabé, akkor

$$k = \frac{m}{m+n} K = \frac{m}{m+n} \frac{r^2 \pi h}{3},$$

de

$$r = s \cdot \sin \frac{\alpha}{2}, \quad h = s \cdot \cos \frac{\alpha}{2}$$

s így

$$k = \frac{\pi (pq)^{\frac{3}{2}}}{3} \sin^2 \frac{\alpha}{2} \cos \frac{\alpha}{2} = \frac{m}{m+n} \frac{\pi s^3 \sin^2 \frac{\alpha}{2} \cos \frac{\alpha}{2}}{3}$$

$$(pq)^{\frac{3}{2}} = s^3 \frac{m}{m+n}, \quad p^3 q^3 = s^6 \left(\frac{m}{m+n} \right)^2$$

$$pq = s^2 \sqrt[3]{\left(\frac{m}{m+n} \right)^2} \quad \text{és} \quad q = \frac{s^2}{p} \sqrt[3]{\left(\frac{m}{m+n} \right)^2}.$$

A feladat megoldhatására szükséges, hogy

$$s \geq \frac{s^2}{p} \sqrt[3]{\left(\frac{m}{m+n} \right)^2}$$

legyen, vagyis

$$p \geq s \sqrt[3]{\left(\frac{m}{m+n} \right)^2};$$

ha $m = n$, azaz D ponton át a kúp két egyenlő részre bontandó, akkor

$$q = \frac{s^2}{p} \sqrt[3]{\frac{1}{4}}.$$

Ha a kúpot az alappal párhuzamos síkkal metsszük, azaz $p = q$, akkor

$$b = p \sin \frac{\alpha}{2}, \quad e = 0, \quad p = s \sqrt[3]{\frac{m}{m+n}}.$$

Egy az alap kerületén fekvő ponton át síkok fektetendők, melyek a kúpot μ egyenlő részre osztják.

Ekkor

$$p = s, \quad q = s \sqrt[3]{\left(\frac{m}{m+n} \right)^2}, \quad m+n = \mu, \quad m = 1,$$

$$q_1 = s \sqrt[3]{\frac{1}{\mu^2}}, \quad q_2 = s \sqrt[3]{\frac{4}{\mu^2}}, \quad q_3 = s \sqrt[3]{\frac{9}{\mu^2}}, \quad \dots \quad q_{\mu-1} = s \sqrt[3]{\frac{(\mu-1)^2}{\mu^2}}.$$

A kúp az alappal φ szöget bezáró sík által metszendő úgy, hogy a részek köbtartalmainak aránya legyen $m : n$.

Ekkor

$$CDE = 90^\circ \left(\varphi + \frac{\alpha}{2} \right), \quad CED = 90^\circ \left(\varphi - \frac{\alpha}{2} \right),$$

továbbá:

$$p : q = \cos \left(\varphi - \frac{\alpha}{2} \right) : \cos \left(\varphi + \frac{\alpha}{2} \right),$$

miből

$$q = \frac{p \cdot \cos \left(\varphi + \frac{\alpha}{2} \right)}{\cos \left(\varphi - \frac{\alpha}{2} \right)}$$

és

$$pq = s^2 \sqrt[3]{\left(\frac{m}{m+n} \right)^2},$$

vagy

$$\frac{p^2 \cos \left(\varphi + \frac{\alpha}{2} \right)}{\cos \left(\varphi - \frac{\alpha}{2} \right)} = s^2 \sqrt[2]{\left(\frac{m}{m+n} \right)^2}$$

és

$$p = s \sqrt{\frac{\cos \left(\varphi - \frac{\alpha}{2} \right)}{\cos \left(\varphi + \frac{\alpha}{2} \right)}} \sqrt[3]{\frac{m}{m+n}}.$$